

Univerzita Palackého
v Olomouci

Michaela Vaňková

Migrační studia, Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie, Filozofická fakulta

---

Univerzita Palackého
v Olomouci

Trendy v politice sociální integrace a výzkumu

9. listopadu 2023

Univerzita Palackého
v Olomouci

(Ne)slyšené hlasy íránských žen v českém veřejném prostoru

žena gender transnacionalismus migrace kultura identita diaspora

Univerzita Palackého
v Olomouci

WOMEN LIFE FREEDOM Zan, Zendegi, Âzâdi

- Íránské ženy u nás jsou z hlediska sledování migračních trendů marginální a marginalizovanou skupinou
- Jsou stále neviditelné a jejich hlasy neslyšené v kontextu aktuálního dění v zemi původu a celosvětové vlny emancipace íránských občanek a občanů?
- Nakolik je otisk působení íránských žen ve veřejném prostoru pro naši společnost důležitý?
- Jaká specifika s sebou nesou procesy integrace, adaptace a sebeidentifikace aktérek?

Univerzita Palackého
v Olomouci

ÍRÁNKY U NÁS

- data Odboru azylové a migrační politiky MV ČR k 30. 9. 2023:
- přechodný pobyt – **511** íránských žen
- trvalý pobyt – **108** íránských žen
- Celkem: **1 252** íránských občanů

- Zkoumaný vzorek:
- ekonomicky zajištěné rodiny, ne rurální oblast, SŠ/ VŠ vzdělané, mezi 25-45 lety, celá ČR

Univerzita Palackého
v Olomouci

MARGINALIZACE

- gender
- kultura
- náboženství
- národní a etnická příslušnost
- jazyk
- *identita* cizinek/ migrantek/ expatek
- (chybějící) komunita

Univerzita Palackého
v Olomouci

NEVIDITELNÉ/ NESLYŠENÉ?

- život tady i tam
- problematika sebeurčení
- transnacionální vazby
- ne/přijetí společnost nebo její ne/zájem
- digitální souznění a globální sesterství
- mediální vs. akademické tematizování

Univerzita Palackého
v Olomouci

VEŘEJNÝ OBRAZ

– obecně světový:

Reading Lolita in Tehran, Azar Nafisi (2003)

X

Reading Nafisi in the West: Authenticity, Orientalism, and “Liberating” Iranian Women, Mira Rastegar (2006)

komiks a film Persepolis (2001-2003 a 2007)

celosvětové protesty + stříhání vlasů

Univerzita Palackého
v Olomouci

Univerzita Palackého
v Olomouci

VEŘEJNÝ OBRAZ

– konkrétní český:

podzim 2022

skupiny na sociálních sítích – protestní akce + setkání expatů

festival Nad Prahou půlměsíc – divadelní představení

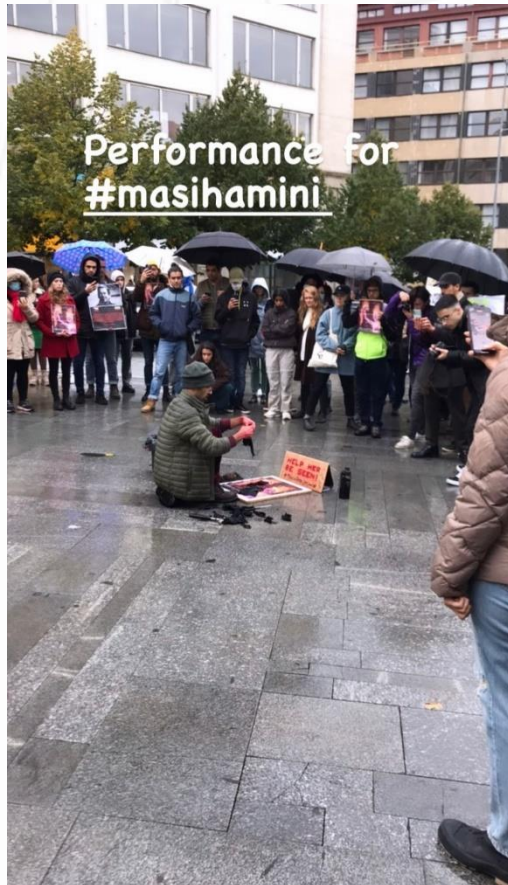
festival Jeden svět – promítání lidskoprávních dokumentů

Be My Voice, Masih Alinejad

festival ECHOES – hudební fúze, propojení umění + tématu lidských práv

Univerzita Palackého
v Olomouci

Performance for
#masihamini

Women-Life-Freedom

Gathering in Prague.

@MASIH.ALINAJAD

Univerzita Palackého
v Olomouci

3/8

Lukáš Janata

Univerzita Palackého
v Olomouci

ÍRÁN | PROTESTY

Žena! Život! Svoboda! Proč jsem si ostříhala vlasy na znamení solidarity s Íránkami

Íránem už měsíc zmítá vlna protestů, v jejichž čele stojí ženy. Proč se bouří a proč jejich odpor symbolizují ostříhané vlasy?

REBEKA LÁNSKÁ – 21.10.22

Nejčtenější

Univerzita Palackého
v Olomouci

PORTRÉTY

hloubkové rozhovory

biografická metoda

pohled inside, subjektivní popis života aktérek výzkumu

- Témata vzdělání a kariéry
- Témata rodinné historie
- Témata duševního komfortu, případně onemocnění
- Témata emancipace

Univerzita Palackého
v Olomouci

(Ne)zapomínáme na muže?

- aktivní participanti protestů + aktéři životů participantek výzkumu

Chtějí íránské ženy u nás zůstat?

- Závisí na dění v zemi/ společnosti/ azylové politice?

Stanou se jejich hlasy slyšitelnější?

Souvisí emancipace íránských žen a mužů úměrně se světovým děním (v reakci na dění v Íránu)?

Univerzita Palackého
v Olomouci

Literatura

Bahramitash, R. 2008. „Saving Iranian Women: Orientalist Feminism and the Axis of Evil.“ Pp 101–110 in B. Sutton, S. Morgen, J. Novkov (eds.). *Security Disarmed: Critical Perspectives on Gender, Race, and Militarization*. New Brunswick, New Jersey, London: Rutgers University Press.

Benjamin, M. 2018. „The Paradoxical Status of Iranian Women.“ Pp 101–120 in *Inside Iran: The Real History and Politics of the Islamic Republic of Iran*. New York, London: OR Books. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/j.ctv62hfzm>.

Brubaker, R., Cooper F. 2000 „Beyond "Identity." *Theory and Society* 29 (1): 1-47.

Ministerstvo vnitra České republiky. 2023. „Cizinci s povoleným pobytem.“ [online] Odbor azylové a migrační politiky. [cit. 8. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?msclkid=305aebd5c7c011ecbee0250db66d2831>.

Moghissi, H. 1999. „Away from Home: Iranian Women, Displacement Cultural Resistance and Change.“ *Journal of Comparative Family Studies* 30 (2): 207–217. Dostupné z: <https://doi.org/10.3138/jcfs.30.2.207>.

Moore, L. H. 1988. *Feminism and anthropology*. Minneapolis: University of Minnesota Press. Naghibi, N. 2007. „Scopophilic Desires: Unveiling Iranian Women.“ Pp 35–73 in *Rethinking Global Sisterhood: Western Feminism and Iran*. Minneapolis, London: University of Minnesota Press. Dostupné z: <https://doi.org/10.5749/j.cttts4mn>.

Nafisi, A. 2003. *Reading Lolita in Tehran: A Memoir in Books*. New York: RandomHouse.

Rastegar, M. 2006. “Reading Nafisi in the West: Authenticity, Orientalism, and “Liberating” Iranian Women”. *Women’s Studies Quarterly (The Global & the Intimate)* 34 (1/2): 108-128.